

Brüssel, 7.2.2019
COM(2019) 58 final

2019/0029 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel majanduspartnerluslepingu komitees, mis on moodustatud vahelepinguga, millega luuakse ühelt poolt Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu raamistik, seoses mõiste „päritolustaatusega tooted“ määramist ja halduskoostöö meetodeid käsitleva 1. protokolliga teatavate sätete muutmisega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse Euroopa Liidu nimel majanduspartnerluslepingu komitees, mis on moodustatud vahelepinguga, millega luuakse ühelt poolt Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu raamistik, seoses lepingu 1. protokolli teatavaid sätteid muutva otsuse kavandatud vastuvõtmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Vaheleping, millega luuakse ühelt poolt Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu raamistik.

Vahelepingu (millega luuakse ühelt poolt Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu raamistik) (edaspidi „leping“) eesmärgid on a) võimaldada Ida- ja Lõuna-Aafrika riikidel hakata kasutama paremat turulepääsu, mida pakub Euroopa Liit (edaspidi „EL“), b) edendada Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide jätkusuutlikku majandusarengut ning nende järkjärgulist integreerimist maailmamajandusse, c) luua Euroopa Liidu ning Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide vahel ühistel huvidel põhinevad vabakaubanduspiirkonnad, milleks tuleb kaubandus kohaldatavaid WTO eeskirju ja asümmeetria põhimõtet järgides järk-järgult liberaliseerida, arvestades Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide erivajadusi ja suutlikkust seoses kohustuste täitmise taseme ja ajakavaga, d) kehtestada vaidluste lahendamise kord ning e) kehtestada institutsionaalne korraldus.

EL kirjutas lepingule alla 13. juulil 2009¹ ning Madagaskar, Mauritius, Seišellid ja Zimbabwe on seda ajutiselt kohaldanud alates 14. maist 2012.

2.2. Majanduspartnerluslepingu komitee

Majanduspartnerluslepingu komitee on kooskõlas lepingu artikliga 64 moodustatud organ. See koosneb ELi ning Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide (Madagaskar, Mauritius, Seišellid ja Zimbabwe) esindajatest. Majanduspartnerluslepingu komitee võtab vastu oma töökorra ning komiteed juhivad ühiselt ELi esindaja ning Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide esindaja.

Majanduspartnerluslepingu komitee tegeleb kõigi lepingu rakendamiseks vajalike küsimustega, sealhulgas arengukoostööga. Majanduspartnerluslepingu komitee võib oma ülesannete täitmisel a) moodustada lepingu rakendamiseks vajalikke erikomiteesid või -organeid ja teha nende üle järelevalvet, b) tulla kokku igal ajal, milles pooled on kokku leppinud, c) arutada kõiki lepinguga seotud küsimusi ja võtta oma ülesannete täitmiseks sobivaid meetmeid, d) teha lepingus ettenähtud juhtudel otsuseid või anda soovitusi, ning e) võtta vastu lepingu, sealhulgas II lisas esitatud allakirjutanud Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide loetelu ning 1. protokolli muudatusi.

Majanduspartnerluslepingu komitee võib lepingu, selle rakendamise, toimimise ja tulemuslikkuse vastavalt vajadusele läbi vaadata ning teha pooltele muudatusettepanekuid.

¹ Nõukogu 13. juuli 2009. aasta otsus vahelepingu (millega luuakse ühelt poolt Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu raamistik) allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta (ELT L 111, 24.4.2012, lk 1–1172).

2.3. Komitee kavandataav akt

Majanduspartnerluslepingu komitee peab 2019. aasta mais/juunis toimuval kaheksandal koosolekul vastu võtma otsuse mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö meetodeid käsitleva 1. protokollis teatavate sätete muutmise kohta (edaspidi „kavandataav akt“).

Kavandatava akti eesmärk on ajakohastada päritolureegleid käsitlevaid sätteid, et võtta arvesse kõige hiljutisemaid arengusuundi, ning näha ettevõtjatele ette lihtsustatud ja paindlikumad päritolureeglid, võttes vastu järgmised muudatused:

- lepingu 1. protokollis artikli 6 lõike 2 parandus seoses mõistete „nende laevad“ ja „nende kalatöötlemislaevad“ määratlusega;
- lepingu 1. protokollis III jaotisesse uue artikli 13 („Arvestuslik eraldamine“) lisamine, et ettevõtjad saaksid seda varude haldamise meetodit kasutades kulusid kokku hoida;
- artikli 14 („Otsevedu“) asendamine uue artikliga 15 („Mittemuutmise reegel“), et ettevõtjatel oleks importiva riigi tollile tõendite esitamisel rohkem paindlikkust, kui päritolustaatusega kaupade ümberlaadimine või tolliladustamine toimub kolmandas riigis;
- lepingu 1. protokollis III jaotisesse uue artikli 17 lisamine, et ettevõtjad saaksid vedada erineva päritoluga suhkrut, ilma et seda peaks hoidma eraldi hoiukohtades;
- lepingu 1. protokollis IV jaotise artikli 16 muudatus (nummerdatud ümber artikliks 18), et ettevõtjad saaksid päritolureegleid puudutavaid nõudeid paindlikumalt täita;
- 1. protokollis II lisa muudatused, et kajastada Maailma Tolliorganisatsiooni kaupade kirjelduse ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi (edaspidi „harmoneeritud süsteem“) konventsiooniga reguleeritavas nomenklatuuris 1. jaanuaril 2012 ja 1. jaanuaril 2017 tehtud uuendusi. Need muudatused ei muuda päritolureegleid. HS rubriigid, mida muudetakse või ajakohastatakse: ex grupp 12, ex 1211, ex 121190, ex 3002, 4104–4106, 4107, 4109 (välja jäetud), ex 4114, 8485 (välja jäetud), ex 8486 ning 8487;
- tulenevalt Horvaatia ühinemisest ELiga on vaja muuta 1. protokollis IV lisa, et lisada sellesse IV lisas esitatud deklaratsiooni horvaadikeelne versioon;
- lepingu 1. protokollis IX lisa (milles on loetletud ELi ülemeremaad ja -territooriumid) muudatus ülemeremaade ja -territooriumide loetelu muutmiseks kooskõlas ELi toimimise lepingu II lisaga, et võtta arvesse teatavate loetellu kantud territooriumite hiljutist staatuse muutust, hõlbustades seeläbi päritolu kumulatsiooni sätete kohaldamist.

Kuna lepingu 1. protokollis ja selle lisades tehtavaid muudatusi on palju, on selguse huvides vaja protokoll täielikult asendada.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö meetodeid käsitlev 1. protokoll sõlmiti 2007. aastal. Selle algse protokollis teatavad sätted ei ole kooskõlas päritolureeglite kõige hilisema arenguga, takistades seeläbi lepinguga ettenähtud sooduskohtlemist. Muudatustega lihtsustatakse ja muudetakse paindlikumaks päritolureeglite nõuete täitmist ja menetluste järgimist. See lihtsustus hõlbustab ettevõtjate jaoks kaubavahetust ja optimeerib sooduskohtlemise rakendamist. Peale selle soodustavad

kavandatud muudatused Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide piirkondlikku integratsiooni ja majandusarengut, pakkudes ettevõtjatele päritolureeglite täitmiseks rohkem võimalusi.

Lepingu 1. protokolli II lisas esitatud toodete loetelu (rubriigid ja kirjeldused) on vaja muuta selleks, et viia see kooskõlla harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri uuendustega, mille Maailma Tolliorganisatsioon tegi 2012. ja 2017. aasta versioonis, ning säilitada tootekirjelduste ja HSi klassifikatsiooni järjepidevus harmoneeritud süsteemiga.

Lõpetuseks on lepingu 1. protokolli IX lisas loetletud ELi ülemeremaad ja -territooriumid. Kõnealuse protokolli kohaldamisel tähendavad „ülemeremaad ja -territooriumid“ ELi toimimise lepingu II lisas osutatud maid ja territooriume. Protokolli lisas esitatud loetelu tuleks ajakohastada, et võtta arvesse teatavate ülemeremaade ja -territooriumide hiljutist staatuse muutust.

Esildatud otsusega täidetakse ELile lepingust tulenevaid kohustusi.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohaselt võetakse vastu otsused, millega kehtestatakse „*lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.*“

Mõiste „*õigusliku toimega aktid*“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse alusel siduvad, aga mis „*võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu*“².

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Akt, mille komitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt ning see on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas lepingu artiklitega 13, 64 ja 68. Kavandatava aktiga ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatava aktiga taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaaõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 207.

² Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATAVA ÕIGUSAKTI AVALDAMINE

Kuna majanduspartnerluslepingu komitee aktiga muudetakse vahelepingut, millega luuakse ühelt poolt Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu raamistik, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel majanduspartnerluslepingu komitees, mis on moodustatud vahelepinguga, millega luuakse ühelt poolt Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu raamistik, seoses mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö meetodeid käsitleva 1. protokolli teatavate sätete muutmisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis vahelepingu, millega luuakse ühelt poolt Ida- ja Lõuna-Aafrika riikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu raamistik, (edaspidi „leping“) nõukogu 13. juuli 2009. aasta otsusega 2012/196/EÜ³ ning lepingut hakati ajutiselt kohaldama 14. mail 2012.
- (2) Lepingu artiklite 13 ja 68 ning lepingu 1. protokolli artikli 44 kohaselt võib majanduspartnerluslepingu komitee vastu võtta lepingu 1. protokolli sätete muudatusi.
- (3) Komitee peab *2019. aasta mais/juunis* toimuval kaheksandal koosolekul vastu võtma otsuse, millega muudetakse mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö meetodeid käsitleva 1. protokolli teatavaid sätteid.
- (4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel majanduspartnerluslepingu komitees võetav seisukoht, kuna kavandatav otsus on liidule siduv.
- (5) Mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratluse ja halduskoostöö meetodite kohta 2007. aastal sõlmitud 1. protokolli teatavaid sätteid on vaja muuta, et uuendada päritolureegleid vastavalt kõige hiljutisematele arengusuundadele paindlikumate ja lihtsamate päritolureeglite ettenägemiseks, eesmärgiga hõlbustada ettevõtjate jaoks kaubavahetust ning optimeerida sooduskohtlemise rakendamist.
- (6) Lepingu 1. protokolli II lisas esitatud toodete loetelu (rubriigid ja kirjeldused) on vaja muuta selleks, et viia see kooskõlla harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri uuendustega, mille Maailma Tolliorganisatsioon tegi 2012. ja 2017. aasta versioonis, ning säilitada tootekirjelduste ja HSi klassifikatsiooni järjepidevus harmoneeritud süsteemiga.
- (7) Lepingu 1. protokolli IX lisas on loetletud ELi ülemeremaad ja -territooriumid. Kõnealuse protokolli kohaldamisel tähendavad „ülemeremaad ja -territooriumid“

³ ELT L 111, 24.4.2012, lk 1.

Euroopa Liidu toimimise lepingu II lisas osutatud maid ja territooriume. Protokolli lisas esitatud loetelu tuleks ajakohastada, et võtta arvesse teatavate ülemeremaade ja - territooriumide hiljutist staatuse muutust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel komitee kaheksandal koosolekul, põhineb käesolevale otsusele lisatud komitee akti eelnõul.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*